

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Brigity Chrástilové, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci navrhovatele: **B. Z.** proti odpůrci: **Státní volební komise**, se sídlem náměstí Hrdinů 3, Praha 4, v řízení o návrhu na neplatnost voleb kandidátů do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,

t a k t o :

- I. Návrh na neplatnost volby kandidátů **se** v části týkající se kandidátů zvolených ve volebním kraji Hlavní město Praha **z a m í t á .**
- II. Návrh na neplatnost volby kandidátů **se** v části týkající se kandidátů zvolených v ostatních volebních krajích **o d m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Dne 9. 6. 2006 Nejvyšší správní soud obdržel návrh označený jako „Návrh na neplatnost voleb do Parlamentu ČR konaných ve dnech 2.a 3.června 2006“. Je odůvodněn tím, že v průběhu voleb byl porušen § 16 odst. 6 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu ČR a o změně a doplnění některých dalších zákonů (dále jen „volební zákon“), který zakazuje volební agitaci politických stran v objektu, v němž je umístěna volební místnost, a v jeho bezprostředním okolí, a to ve dnech, kdy probíhá hlasování. Za tichou a nenápadnou volební agitaci pro významnou politickou stranu považuje navrhovatel umístění portréту prezidenta republiky Václava Klause, čestného předsedy Občanské demokratické strany, skoro ve všech volebních místnostech, které se převážně nacházejí ve školách, kde podle školního řádu portrét prezidenta musí viset. Dále konstatuje, že nic nebránilo tomu, aby na několik hodin voleb byl umístěn tento portrét i v jiných objektech, v restauracích, ve věznicích, na autobusových zastávkách atd. a tímto způsobem by došlo k nepřípustné volební agitaci. Jako člen volební okrskové komise se domnívá, že porušil s ostatními členy komise slib, že budou nestranně a svědomitě vykonávat svoji funkci.

Státní volební komise ve svém vyjádření poukázala na § 87 odst. 1 volebního zákona, podle něhož občan nemůže podat návrh na neplatnost voleb jako takových, ale může pouze podat návrh na neplatnost volby jednotlivého kandidáta, a to za předpokladu, že je zapsán ve stálém seznamu voličů ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen. K umístění portréту prezidenta republiky ve volebních místnostech uvedla, že se nejedná o porušení § 17 volebního zákona, který upravuje povinné vybavení volebních místností, ale ani o porušení § 16 odst. 6, který zakazuje volební agitaci pro politické strany,

neboť zpodobnění Václava Klause jako prezidenta republiky na obraze nelze považovat za volební agitaci pro politickou stranu, politické hnutí, koalici a kandidáty.

Podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) za podmínek stanovených zvláštními zákony se může občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Tímto zvláštním zákonem je i zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu ČR a o změně a doplnění některých dalších zákonů (dále též „volební zákon“). Podle § 87 tohoto zákona se podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta může domáhat ochrany u soudu každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí (odst. 1). Odstavec 2 tohoto ustanovení stanoví, že podáním návrhu na neplatnost hlasování, neplatnost voleb nebo neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl senátor volen, každá politická strana, politické hnutí, koalice nebo nezávislý kandidát, jejichž přihláška k registraci ve volebním obvodu byla pro volby do Senátu zaregistrována. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí. Podle odst. 3 může návrh na neplatnost hlasování podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování. Návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb (odst. 4). Návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta (odst. 5).

Z citovaného ustanovení vyplývá, že soudní přezkum voleb do Poslanecké sněmovny je možný toliko podle ustanovení § 87 odst. 1 volebního zákona. Z gramatického znění odst. 2 stejného ustanovení je totiž jasné patrné, že se vztahuje pouze na volby do Senátu Parlamentu ČR. Úpravu obsaženou v odstavcích 3-5 pak nelze racionálně vyložit jinak než tak, že blíže konkretizují odstavce předchozí. To znamená, že odst. 1 a 2 označují předmět řízení a vymezují otázky aktivní legitimace a lhůty k podání návrhu, zatímco odst. 3-5 blíže upravují možné důvody tohoto návrhu. Je tak zřejmé, že úpravu obsaženou v odstavcích 3-5 nelze vnímat jako autonomní, nýbrž pouze ve vztahu ke konkrétním ustanovením vymezenému předmětu řízení, který provádějí. To ostatně potvrzuje i důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 204/2000 Sb., kterou byl zákon č. 247/1995 Sb. novelizován a která k ustanovení § 87 uvádí (Poslanecká sněmovna, 2000, III. volební období, tisk č. 585), že „*možnost domáhat se ochrany soudu po provedených volbách se navrhuje upravit samostatně pro Poslaneckou sněmovnu a pro Senát. Při volbách do Poslanecké sněmovny je možno podat návrh na neplatnost volby kandidáta, při volbách do Senátu návrh na neplatnost voleb nebo neplatnost hlasování nebo neplatnost volby kandidáta. Současně se vymezuje okruh subjektů oprávněných tento návrh podat. Jedná se o veškeré případy porušení tohoto zákona, kterým mohlo být narušeno řádné provedení voleb a tím i výsledky voleb nebo hlasování.*“

Navrhovatel se tak domáhá něčeho, co zákonná úprava vůbec neumožňuje. I takové podání je však třeba posoudit podle jeho obsahu, bez ohledu na jeho označení. Svým obsahem podáním navrhovatel zpochybňuje volbu všech kandidátů zvolených do Poslanecké sněmovny z důvodů porušení § 16 odst. 6 volebního zákona, který zakazuje volební agitace ve volebních místnostech, kde probíhají volby.

Podle § 16 odst. 6 volebního zákona v objektu, v němž je umístěna volební místnost, a v jeho bezprostředním okolí je ve dnech, ve kterých v těchto objektech probíhá hlasování, zakázána volební agitace pro politické strany, politické hnutí, koalice a kandidáty. Volební zákon stanoví v § 17 odst. 1 povinné vybavení volební místnosti, kde probíhá hlasování a v odst. 2 povinnou výzdobu objektu, kde se nachází volební místnost. Je pravdou, že ani v jednom z těchto ustanovení se neukládá povinnost opatřit volební místnosti, vedle velkého státního znaku, též podobiznou prezidenta republiky.

Z této úpravy však nelze dovodit, že by podobizna hlavy státu ve dnech voleb v místnostech, ve kterých probíhá jeden z nejvýznamnějších státoporných aktů občana při tvorbě státní moci, nemohla zdobit místnost. Nejvyšší správní soud stejně jako Státní volební komise se nedomnívá, že by v tomto případě šlo o nepřipustnou volební agitaci. Podstatná v projednávané věci je totiž skutečnost, že podobizna prezidenta republiky v některých volebních místnostech byla umístěna nikoliv z důvodu jakékoliv snahy o volební agitaci pro některou z kandidujících stran, nýbrž proto, že se jedná o hlavu státu, tzn. svým způsobem i o symbol státu. Takto viděno je proto zcela nepodstatné, zda konkrétní osoba vykonávající tento nejvyšší úřad v zemi v minulosti byla jakkoliv politicky profilovaná a aktivní či nikoliv, neboť se nejedná o jakoukoliv formu ovlivňování názorů voličů, nýbrž o záležitost veskrze symbolickou.

Nejvyšší správní soud je oprávněn vyslovit neplatnost volby kandidátů pouze za předpokladu, že při jejich volbě byl porušen zákon. Tak tomu v daném případě není.

Soud při rozhodnutí o návrhu musel dále vycházet ze skutečnosti, že podaný návrh svým obsahem směřoval proti všem zvoleným kandidátům. Z ustanovení § 87 odst. 1 volebního zákona však plyne, že občan zapsaný do stálého seznamu voličů v určitém volebním okrsku je oprávněn domáhat se neplatnosti volby kandidátů zvolených v kraji, v němž je oprávněn vykonávat svoje aktivní volební právo (k tomu viz usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 540/02, in.: Sbírka nálezů a usnesení, sv. 35, str. 603 a násl.).

Ve vztahu ke kandidátům zvoleným v jiných krajích, než v kraji Hlavní město Praha, se tak jedná o návrh podaný osobou zjevně neoprávněnou, a proto byl návrh v této části podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. odmítnut.

Ve vztahu ke kandidátům zvoleným v kraji Hlavní město Praha, k němuž byl navrhovatel aktivně legitimován, ovšem jak výše uvedeno nebyla zjištěna protizákonnost jejich volby, a proto byl v této části návrh podle § 90 s. ř. s. zamítnut.

Podle § 93 odst. 4 s. ř. s. nemá na náhradu nákladů řízení žádný z účastníků právo.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. června 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu